

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกะปี่
เลขรับที่.....๑๓๗๕
วันที่ ๑๕ / ก.ค. / ๒๗
เวลา.....๑๓.๓๐ น.

ที่ ลต (ทป) ๐๐๐๒/ว ๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดเพชรบุรี เลขที่ ๓๔๑
หมู่ที่ ๒ ถนนเพชรบุรี-บ้านแหลม
ตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี นายกเทศมนตรีเมือง นายกเทศมนตรีตำบล
และนายองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR Code เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นฯ จำนวน ๒ แผ่น

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร
ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ เพื่อรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง
ทางกฎหมาย (www.law.go.th) หรือผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th)

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีขอเรียนว่า เพื่อให้การประเมิน
ผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ได้สะท้อนถึงการบังคับใช้กฎหมายว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่าหรือไม่ รวมถึงเพื่อประโยชน์
ในการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดเพชรบุรีจึงขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น
และเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นมีกรอบระยะเวลาการประเมินตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่
๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอกหญิง

(รฐาปนี มหาพชรอรุณใหม่)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มงานจัดการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วม

โทร. ๐ ๓๒๔๗ ๓๗๓๐ - ๓๑ ต่อ ๑๒๐๒

โทรสาร. ๐ ๓๒๔๗ ๓๗๓๒ - ๓๓ ต่อ ๑๒๑๓

เอกสารแนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) แบบสำรวจการรับฟัง ความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th))</p>	
<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) แบบสำรวจการรับฟัง ความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th))</p>	
<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) ประกาศสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การรับฟัง ความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗</p>	
<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	

<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖</p>	
<p>คิวอาร์โค้ด (QR Code) คำอธิบายสรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖</p>	

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย เห็นสมควรประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกัน ของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนต้องกระทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการประกาศการรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบ การรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รายละเอียดปรากฏตามคิวอาร์โค้ด (QR Code) แนบท้ายประกาศนี้

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) ผู้ตรวจการเลือกตั้ง

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) สมาชิกสภาท้องถิ่น

(๗) หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น

(๘) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมคุมประพฤติ กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ กรมการปกครอง

(๙) สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรชุมชน

(๑๐) บุคคลทั่วไป ได้แก่

(๑๐.๑) อาจารย์ นักวิชาการ

(๑๐.๒) ผู้ที่เคยทำงานร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง

(๑๐.๓) ประชาชนทั่วไป

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการหลักที่จะนำมาใช้ ดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

(๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th) ,

(๓) การสำรวจความคิดเห็น

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

(ระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗)

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๕๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทนโดยต้องกำหนดวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้ง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง การสืบสวนหรือไต่สวนผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมจึงได้มีการตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๒.๒ มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้น

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทน เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หมวด มีการกำหนดมาตรการสำคัญเพื่อบรรลุมติประสงค์ของกฎหมาย ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแล้วแต่กรณีโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง กำหนดให้การกำหนดเขตเลือกตั้งและการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นนั้นให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยการกำหนดหน่วยเลือกตั้งต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งและที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าออกได้สะดวกเพื่อให้การออกเสียงลงคะแนนมีความเหมาะสม

หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีหน้าที่และอำนาจ เช่น ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง เป็นต้น และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้งหรือในเขตอำเภอท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ โดยจะแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมิได้เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจำนวนไม่เกิน ๒ คนก็ได้ และกำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้าน การดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาดการถูกจำกัดสิทธิหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

หมวด ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดเอกสารและหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งโดยให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐานและค่าธรรมเนียมของผู้สมัครว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรายใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย และหากมีความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว โดยผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ รวมทั้งการกำหนดห้ามผู้ใดเรียกหรือให้เงิน ทรัพย์สิน เพื่อให้ตนลงสมัครหรือเพื่อให้ผู้อื่นลงสมัครรับเลือกตั้ง

หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายและวิธีการหาเสียง ระยะเวลาในการหาเสียง รวมทั้งข้อห้ามในการหาเสียงเพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น กำหนดวิธีการที่ห้ามผู้สมัครกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้แก่ตนหรือผู้อื่น การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อกระทำการใดๆ อันเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร การห้ามใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนด เป็นต้น

หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน กำหนดวิธีการและเวลาในการออกเสียงลงคะแนน กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ต้องปฏิบัติในวันเลือกตั้ง รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุหรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าว โดยยึดถือเจตนาของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ กำหนดข้อห้ามอันเป็นการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง เช่น ห้ามผู้ใดเรียก รับ เงินหรือทรัพย์สิน เพื่อลงคะแนนเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด เป็นต้น กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อมีเหตุก่อนวันเลือกตั้งกรณีการออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ แต่หากเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในวันเลือกตั้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนในหน่วยนั้น

หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง กำหนดแนวทางการนับคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ต้องปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนน การรวมผลการนับคะแนน ลักษณะบัตรดีหรือบัตรเสีย รวมทั้งการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว และหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน ในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นเป็นการชั่วคราว หากมีคำสั่งดังกล่าวหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้งและผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่หลังประกาศผลการเลือกตั้งปรากฏหลักฐานว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณา

หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้งหรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสมควรโดยจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากหน้าที่และแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัคร ซึ่งเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนเกี่ยวข้องไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ กำหนดโทษทางอาญาเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำคุกทั้งปรับ รวมทั้งการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อทำหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีที่มาบนพื้นฐานการยอมรับและความไว้วางใจของประชาชนผ่านการเลือกตั้งโดยตรงจากคนในพื้นที่ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นกฎหมายที่คุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่จะประกันว่ากระบวนการจัดให้มีการเลือกตั้งจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อคัดกรองบุคคลผู้สมัคร ซึ่งจะได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ดูแลประชาชน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่างๆ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ การกำหนดโทษทางอาญา การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนหน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายดังกล่าวให้ทันสมัย มีความเหมาะสม และทำให้การเลือกตั้งเกิดประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร (รวมราษฎรที่ไม่ได้สัญชาติไทย) จากประกาศสำนักทะเบียนกลางมาคิดคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมี ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๖ ว่าการกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมีนั้น คำว่า “ราษฎร” ไม่รวมถึงผู้ไม่ได้สัญชาติไทย ซึ่งคำวินิจฉัยดังกล่าวย่อมกระทบต่อการแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย

๒. ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ วินิจฉัยว่า มาตรา ๕๐ (๒๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้บุคคลผู้ที่เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้น ชัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๓. การแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งในบางพื้นที่ ซึ่งมีการแข่งขันทางการเมืองสูงมีความยุ่งยากเนื่องจากผู้มีคุณสมบัติไม่สมัครใจและกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กหลีกเลี่ยงการแต่งตั้งบุคคลที่มีความใกล้ชิดหรือเป็นเครือญาติผู้สมัครได้ยากเช่นเดียวกัน

๔. ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่มีความกังวลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายภายใต้บริบททางการเมืองในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงหรือรุนแรง

๕. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นงานในลักษณะตั้งรับ ประกอบกับมีระยะเวลาจำกัด และเป็นงานขอความร่วมมือ หน่วยงานเจ้าของข้อมูลส่วนใหญ่มีสายบังคับบัญชายาว จึงไม่สามารถส่งผลการตรวจสอบคุณสมบัติได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด

๖. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ซึ่งมีการกำหนดเรื่องเขตเลือกตั้งไว้แตกต่างกัน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่า ๑ คน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้งเท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น ส่วนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ดังนั้น การพิจารณาคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีระยะเวลาการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง จึงต้องพิจารณาแยกกันระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวไว้ โดยในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นับแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ พบว่ามีคำร้อง/สำนวน เรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๔,๗๓๕ เรื่อง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายแสวง บุญมี)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากการเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ข้างต้น รัฐบาลจึงได้เสนอให้มีการตราพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นใช้บังคับ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ บทบัญญัติทั่วไป และหมวด ๑ บททั่วไป

(๒.๑.๑) กำหนดให้การจัดการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีพิเศษคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งและรองรับกรณีพิเศษคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน (มาตรา ๕)

(๒.๑.๒) กำหนดการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (มาตรา ๗)

(๒.๑.๓) กำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ปฏิบัติงานในเชิงรุกโดยการตรวจสอบการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนก่อน รวมทั้งกำหนดให้ชัดเจนว่าการประกาศผลการเลือกตั้งไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนหรือไต่สวนการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๑๖)

(๒.๑.๔) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่มีการสั่งให้ผู้บริหาร ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด หากคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งนั้นไม่ชอบ ก็ย่อมไม่กระทบต่อการเลือกตั้งนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ (มาตรา ๑๘)

๒.๒ หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

(๒.๒.๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดเขตเลือกตั้ง กรณีเขตเลือกตั้งสภาท้องถิ่นจะมีเกณฑ์การกำหนดเขตเลือกตั้งที่แตกต่างกันตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ได้มีการเพิ่มเติมข้อยกเว้นกรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๑๘) เพื่อแก้ไขปัญหากรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่หมู่บ้านน้อยหรือมีประชากรไม่ถึง ๒๕ คน

(๒.๒.๒) กรณีเขตเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่นให้ถือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๒๒)

(๒.๒.๓) สำหรับการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๓)

๒.๓ หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง

กำหนดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กำหนดหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เมื่อมีเหตุว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นมีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือเหตุจำเป็นอื่นได้ (มาตรา ๒๕)

๒.๔ หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การจำกัดสิทธิกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๒.๕ หมวด ๕ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๒.๕.๑) กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐)

(๒.๕.๒) กำหนดวิธีการ และการดำเนินการรับสมัคร โดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการยื่นคำร้องคัดค้าน และการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ และกำหนดห้ามการรับจ้างหรือว่าจ้างให้สมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้งไว้ด้วย (มาตรา ๕๓)

๒.๖ หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้ง การกำหนดเวลาและข้อห้ามในการดำเนินการหาเสียง รวมทั้งการกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถมีผู้ช่วยหาเสียงได้แต่ต้องแจ้งจำนวนให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ โดยค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียงนั้นให้คำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย (มาตรา ๕๔ - มาตรา ๗๓)

๒.๗ การออกเสียงลงคะแนน

กำหนดวิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดลักษณะบัตรและหีบบัตรเลือกตั้ง กำหนดเวลาออกเสียงลงคะแนน (๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น.) กรณีจำเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดเวลาออกเสียงลงคะแนนเป็นอย่างอื่นได้

๒.๘ หมวด ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

กำหนดวิธีการนับคะแนนที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้ง นั้น ๆ และกำหนดเกณฑ์คะแนนเสียงสำหรับผู้ได้รับเลือกตั้ง

๒.๙ หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง

กำหนดวิธีการดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งโดยลดขั้นตอนการดำเนินการตามที่กฎหมาย เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งในเชิงรุก

๒.๑๐ หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยฐานความผิดที่สำคัญ ได้แก่ การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ที่ถือว่าเป็นการกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกันบุคคลไว้เป็น พยานได้ (มาตรา ๑๓๘) และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย (มาตรา ๑๔๐)

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒
และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

เพื่อให้ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ สามารถช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการดำเนินการโดยมิชอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการก่อกวนก่อกวนผู้สมัคร ทั้งนี้สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามนัยนี้ถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาระบบประชาธิปไตยตั้งแต่ฐานราก เพราะหลักปรัชญาทางการเมืองและการปกครองทั่วไปถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน เป็นการพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งซึ่งจะมีผลต่อการเมืองระดับประเทศให้มีความเจริญมั่นคง ดังเช่นนานาอารยประเทศทั้งหลาย

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ข้างต้น จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๓๔ ขึ้นใช้บังคับ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ อาจช่วยผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้งดังกล่าวได้ ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ กระทำการใด ๆ โดยมีชอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการก่อกวนก่อกวนผู้สมัครใด คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้ และกรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำที่มีชอบดังกล่าว มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ
